

Kraków, Warszawa, dnia 30 kwietnia 2026 r.

OIGD 54/2026

Pani
Elżbieta Olszewska
Prezes Urzędu Zamówień Publicznych

Pan
Marek Miller
Prezes Prokuratury Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej

*Szanowna Pani Prezes,
Szanowny Panie Prezesisie,*

Działając w imieniu Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa (OIGD), organizacji reprezentującej interesy przedsiębiorstw z branży drogowej, realizujących kluczowe inwestycje w ramach systemu zamówień publicznych w Polsce, *zwracamy się z wnioskiem o pilne wydanie rekomendacji dotyczących stosowania mechanizmów prawnych umożliwiających ochronę rynku zamówień publicznych w Polsce, a w szczególności wykonawców robót drogowych, przed negatywnymi skutkami obecnej sytuacji geopolitycznej związanej z konfliktem zbrojnym na Bliskim Wschodzie.* Widzimy konieczność wskazania zamawiającym rozwiązań służących bezpieczeństwu państwa i bezpieczeństwu polskiej gospodarki.

Wnosimy o wydanie rekomendacji podobnych do tych opublikowanych w 2022 r. w związku z wojną w Ukrainie, które przypomną zamawiającym, że aktualna sytuacja ma charakter nadzwyczajnego zdarzenia, wywołanego czynnikami zewnętrznymi, którego zamawiający ani wykonawca nie mogli przewidzieć, oraz powodującą nadzwyczajną zmianę stosunków, prowadzącą w szczególności do dopuszczalności zmiany umów w sprawie zamówień publicznych oraz stosowania mechanizmów waloryzacyjnych, przede wszystkim w umowach zawartych na okres 6 miesięcy i krótszy, które nie mają w swej treści obligatoryjnych, dla dłuższych umów, zapisów dotyczących waloryzacji. Oczekujemy przypomnienia zamawiającym, iż przepisy Prawa Zamówień Publicznych (PZP) w art.455 przewidują możliwość zmiany umowy zawartej w ramach zamówienia publicznego, tak samo jak przepisy Kodeksu Cywilnego (art.357¹ k.c. oraz 632§2 k.c.), a w szczególnej sytuacji, takiej właśnie jak aktualna, nie zastosowanie tych przepisów i brak zmiany umów, może prowadzić do negatywnych konsekwencji dla zamawiającego i stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Wybuch konfliktu na Bliskim Wschodzie oraz związana z nim blokada cieśniny Ormuz doprowadziły do poważnych zakłóceń w globalnych łańcuchach dostaw, co z kolei przełożyło się na wystąpienie niespodziewanych i niekorzystnych zjawisk rynkowych mających bezpośredni wpływ na warunki realizacji umów zawartych w ramach zamówień publicznych. W szczególności dotyczy to wzrostu cen materiałów: surowców i produktów ropopochodnych, które mają kluczowe znaczenie dla sektora drogowictwa (w szczególności: paliwa, asfalty i inne materiały bitumiczne, materiały z tworzyw sztucznych materiały eksploatacyjne, materiały izolacyjne, materiały

wybuchowe wykorzystywane przy produkcji kruszyw), a także pierwszych sygnałów w zakresie przerwania łańcucha dostaw i ograniczeń w dostępności materiałów, a nawet po prostu ich braku.

Skutkiem powyższego jest:

- gwałtowny i niemożliwy do przewidzenia wzrost kosztów realizacji zawartych umów,
- istotne opóźnienia w dostawach, które mają wpływ na terminy wykonania umów,
- realne ryzyko ograniczenia dostępności materiałów, a nawet ich braku, co może prowadzić do braku możliwości realizacji umowy.

Bezsprzecznie opisane zjawiska mają charakter nadzwyczajny, zewnętrzny oraz pozostają poza kontrolą stron umów. Ich skala wykracza poza standardowe ryzyka kontraktowe i prowadzi do istotnego zachwiania równowagi ekonomicznej stron umów zawartych w ramach zamówień publicznych.

Wskazujemy następujące kategorie kontraktów, które nie są objęte obligatoryjną waloryzacją, a które można wyróżnić z uwagi na moment złożenia oferty oraz moment podpisania umowy, w stosunku do dnia wybuchu konfliktu na Bliskim Wschodzie:

- 1) kontrakty zawarte na okres 6 miesięcy lub krótszy, w których zarówno oferta, jak i zawarcie umowy nastąpiły przed wybuchem konfliktu,
- 2) kontrakty zawarte na okres 6 miesięcy lub krótszy, w których oferta została złożona przed wybuchem konfliktu, natomiast umowa została zawarta po jego wybuchu,
- 3) kontrakty zawarte na okres 6 miesięcy lub krótszy, w których zarówno oferta, jak i umowa zostały zawarte po wybuchu konfliktu, jednak w okresie, w którym niemożliwe było oszacowanie jego skali oraz ryzyka wpływu tego konfliktu na rynek.

W ocenie OIGD we wszystkich powyższych przypadkach istnieją podstawy do zastosowania mechanizmów waloryzacyjnych lub innych form dostosowania umów, z uwagi na brak możliwości uwzględnienia rzeczywistego ryzyka rynkowego na etapie kalkulacji ofert.

Powyższy problem jest bardzo ważny dla całej branży drogowej, ale szczególnie istotne jest to dla małych i średnich przedsiębiorców (MŚP), w tym tych reprezentowanych przez Ogólnopolską Izbę Gospodarczą Drogownictwa, bowiem zjawiska te stanowią dla nich szczególne zagrożenie.

Uważamy, że wskazane byłoby:

- 1) potwierdzenie aktualności rekomendacji wydanych w 2022 r. w związku z wojną w Ukrainie,
- 2) potwierdzenie **dopuszczalności stosowania art. 455 ust. 1 pkt 4 ustawy PZP** w obecnej sytuacji geopolitycznej i gospodarczej, a także podkreślenie zasadności jego stosowania,
- 3) wskazanie możliwości stosowania waloryzacji wynagrodzenia wykonawców także w przypadku umów krótkoterminowych (równiej lub krótszej niż 6 miesięcy), i zmiany umowy w tym zakresie na podstawie art.455 ust.1 pkt 4 ustawy PZP,
- 4) uznanie obecnej sytuacji jako okoliczności zewnętrznej i niemożliwej do przewidzenia w rozumieniu ustawy PZP.

Niezależnie od powyższego, wskazujemy, że obecna sytuacja uzasadnia potrzebę wprowadzenia rozwiązań systemowych i prawnych o charakterze nadzwyczajnym. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa będzie oczekiwać od Rządu RP oraz ustawodawcy podjęcia koniecznych działań legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia szczególnych regulacji w obszarze zamówień publicznych, podobnych w swej treści do niektórych rozwiązań przyjętych w okresie pandemii COVID-19, a dotyczących umów zawieranych w trybie zamówień publicznych, które będą chronić branżę drogową, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców przed tymi nieprzewidywanymi i niekorzystnymi zjawiskami geopolitycznymi mającymi wpływ na gospodarkę oraz rozważy wystąpienie do właściwych organów ze stosownymi wnioskami.

z wyrazami szacunku,

Prezes Zarządu

Barbara Dzieciuchowicz